

Säännöstelyn vaikutukset Ähtärinjärveen

Nykysäännöstelyssä talvella, erityisesti kevättalvella järven vedenpinta lasketaan niin alas, että jää painuu pohjaa myöten rantavyöhykkeellä. Matalammalla pohja jäätyy jään vaikutuksesta, syvemmällä jää painaa pohjaa, mutta pohja säilyy sulana. Pohjaan laskeutuvan jään vaikutuksesta rantavyöhyke karuuntuu. Siinä ei mm. viihdy pohjaeläimet eikä vesikasvit. Myös syyskutuisten kalojen kutu tuhoutuu.

Keväällä jäidenlähdon ja alkukesän vedenkorkeuden maksimi eli tulva on nykyisellään tasaisempi kuin se olisi luonnonmukaisessa vedenkorkeuden vaihtelussa. Tulva on myös siirtynyt vähän myöhäisempään ajankohtaan, avovesikaudelle.

Kesäisin se vyöhyke, millä vedenkorkeus vaihtelee on säännöstelyn myötä kapeampi kuin se luonnontilassa olisi. Tämän seurauksena mm. haukien kutualueet sekä syyskutuisten kalojen poikasten ruokailualueet ovat pienentyneet. Säännöstelyn myötä esiintyy myös jonkin verran rantavyöhykkeen erodoitumista. Eroosio on voimakkainta avovesikauden loppupuolella, jolloin rantaa suojaava kasvillisuus lakastuu ja tuulet ovat voimakkaimmillaan. Eroosioherkkyys on suurimmillaan, kun vedenkorkeus ylittää tason +153,99 metriä. Sen jälkeen eroosioherkimmät rannat alkavat sortumaan.

Säännöstelyn vaikutus järven vesikasvillisuuteen on hyvin moninainen, mutta se osaltaan estää järven umpeenkasvua mikä rehevöitymisen seurauksena olisi huomattavasti nykyistä voimakkaampaa. Säännöstely vaikuttaa vesikasvien lajistoon suosien toisia lajeja ja heikentäen toisten menestymistä.

Vaikutukset kaloihin vaihtelevat lajeittain. Hauen menestymiseen sillä ei ole ollut sanottavaa vaikutusta. Siian menestymistä säännöstely sen sijaan on heikentänyt merkittävästi. Siian mädistä tuhoutuu suuri osa kutualueiden pohjan jäätyneen vuoksi. Muikku sen sijaan kutee syvemmälle, eikä säännöstely vaikuta muikkukantoihin.

Nykysäännöstely ei aiheuta ongelmia virkistyskäytölle, mutta luvanmukaisen ylärajan lähellä pysyttelevä vedenpinta aiheuttaa liikaa haittaa liian alhaiselle tasolle rakennetuille loma-asunnoille ja tiestölle. Virkistyskäytön kannalta ihanteellisin vedenkorkeus kesäaikaan olisi tasolla +153,70-154,05.